

השבת אל רבי נתן מברסלב

לזכרון נצח מורינו רבי ישראל בער אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

לכה נא ארה לי ... (במדבר כב, ו)

השם יתברך נתן כח כל כך להבחירה, עד שיש כח להאדם להמשיך הרוח לדלעלא כרצונו דרך הקדשה, או להפוך חס ושלום, עד שיש כח להאדם שהוא רחוק מהקדשה בתכלית הרחוק, ואף על פי כן על ידי כח בחירתו יש לו כח להמשיך עליו איזה בחינה מהרוח דלעלא, עד שיהיה נדמה לו שיש לו רוח הקדש ורואה חזיונות ומראות אמיתיות, כי המחשבה יש לה תקף גדול. ומי לנו משקץ ומתעב יותר מבלעם הרשע, ימח שמו אף על פי כן התגבר ברשעתו כל כך נגד הקדשה, עד שהמשיך עליו מראות וחזיונות נוראות, עד שאמר רבותינו ז"ל: אבל באמות העולם קם, ומנו? בלעם.

על כן צריך האדם לזוהר מאד, שכל זמן שמרגיש בעצמו שאינו קדוש כראוי בשלמות, אזי יכניע ויבטל עצמו נגד הקדשה בשלמות, ולא ירצה לילך בגדולות ובנפלאות ממנו; כי אם ירצה אז להמשיך על עצמו מראות וחזיונות, יוכל לקלקל יותר ויותר, כאשר נכשלו בזה רבים מאד, רק ילך בתמימות ויבקש מהשם יתברך שיעזרו לצאת מפחיתת מדרגתו ויזכה לקדש את עצמו כראוי, ורק בשביל זה ישתמש ויתאמץ בגדל כח הבחירה שיש לו, וירבה לדבר בזה דבורים קדושים לפני השם יתברך, וכל כוונתו יהיה כדי שיזכה על ידי זה להכניע ולשבר הרע שלו לגמרי, כדי לשוב אל השם יתברך באמת ההפוך מדעת בלעם

הרעע וחבריו ותלמידיו, שהם חזקים מאד בתקף הרע והטמאה שלהם ואינם רוצים להשפיל את עצמם נגד הקדשה, אדרבה הם רוצים להמשיך איזה בחינת רוח דלעלא מהקדשה למקומם הטמא, חס ושלום, להמשיך בחינת רוח נבואה, בחינת מראות וחזיונות למקומם, להגביר על ידי זה ביותר חס ושלום הרע על הטוב, והעיקר על ידי הדבור, כי הדבור יש לו כח גדול, הן בקדשה או להפוך חס ושלום, וכעין שאמר רבותינו ז"ל: אף אנו נבוא עליהם באדם שכחו בפיו, כי הבחירה יש לה כח גדול, כנוצר לעיל וכמבאר בפנים.

ורשעים כאלו, שכונתם הרע, בודאי יהיה אחריתם להכרית; אבל איש הישראלי, שכונתו לטובה, שמכיר את מקומו ושפלות מדרגתו, ואף על פי כן הוא מתגבר גם בעמק נפילתו לדבר דבורים קדושים הרבה מתורה ותפלה והתבודדות וכו', וכל כוונתו לטובה, בכדי שיזכה לצאת מהרע שלו ולשוב אל השם באמת. ואז בודאי

יש להשם יתברך נחת רוח מזה, ולא יהיה נאבד שום דבור, וסוף כל סוף ישוב להשם יתברך באמת. ואז אם יזכה ויהיה ראוי לזה, לקבל רוח הקדש אמתי דרך הקדשה בשלמות השם הטוב יעשה עמו כרצונו. (הלכות חדש ד', אותיות ח' ט' לפי אוצר היראה - יראה ועבודה, אות צ"א - ועיין דיבור, אותיות י"ג י"ד; ברית, אות מ"ט)

לא הביט און ביעקב ... (במדבר כג, כא)

דרך השם יתברך - להביט על הטובות שעושים, ואף שנמצא בהם גם כן מה שאינו טוב, אינו מסתכל על זה, כמו שכתוב (במדבר כג): לא הביט און ביעקב; מכל שכן שהאדם אסור לו להביט על חברו לרעה, למצא בו דווקא מה שאינו טוב ולחפש למצא פגמים בעבודת חברו, רק אדרבא, מתיב להביט רק על הטוב. (לקוטי מוהר"ן ב' - סימן י"ז)

סיפור

(כוכבי אור - שיחות וסיפורים, נ"ה)
... ומחמת שמשנה לשנה, נתווסף הציבור הנוסעים לאומן על ראש השנה, ראו [תלמידיו של רבנו זכרנו לברכה] אחר-כך בסוף העשרה שנים, שאין שום אופן ויכולת כלל לסבול את הדוחק בזה הבית המדרש, וחזרו לזה הבית-הכנסת אמבאר, שהתפלל שם רבנו זכרנו לברכה. ואחר כך, במשך שנה או שנתיים, נתקלקל ונחרב קצת, על פי איזה סיבה זה האמבאר, עד שגם שם לא היה באפשר להתפלל.

והתחיל מוהר"ת לשכור איזה חדר גדול, אשר חיפש ומצא בכל שנה, שיהיה ביכולת שיכנסו שם כל הציבור, להתפלל בראש השנה. אבל אחר כך, סיבב ה' יתברך בקצת שנים, שהיה קשה וכבד לאין ערוך למצוא חדר כזה לשכרו, וראה מוהר"ת שאם לא ישתדל לבנות, עבור זה, בית הכנסת מיוחד,

להתפלל שם באספת הקיבוץ בראש השנה, לא תתקיים כלל אספת הקיבוץ, כי בלי ספק יהיה נמצא לפעמים שנה אחת שלא יהיה לשכור חדר כזה, ותתבטל האספה לגמרי, חס ושלום, מחמת זה.

ונתעורר באמצע השנה לסבב בכל העיירות שנוסעים מהם לאומן, לימי ראש השנה כנ"ל, ולהציע לפני אנשי שלומנו בכל עיר ועיר, להתנדב מעות לצרכי זה הבניין.

ונסע תחילה ללאדיזין, שנמצא שם בעת הזאת קצת מאנשי שלומנו, והציע לפנים דברי התעוררות כפי רוממות רבנו זכרנו לברכה, וכפי גדלת ונוראות האספה על שמו בימי ראש השנה הקדושים.

ורבי מנחם מנדיל [אחד מתלמידי רבנו זצ"ל] היה בעת הזאת מתושבי לאדיזין ומתפרנס ממעשה ידיו, אבל ענייתו ודחקו היה גדול ועצום בעת הזאת, אבל מִן ממש ביום בא מוהר"ת כנ"ל, נמצא תחת ידו שני רובל (מטבע רוס), אשר זאת הייתה כל רכשו ולא יותר, וברוב להבת לבבו בשמעו דברי מוהר"ת, רץ לביתו, וחטף את אלה השני רובל כסף, והביאם למוהר"ת לצורך הבניין.

ולא רצה תחילה מוהר"ת לקבל אותם כלל מידו [כי אף על פי שמואב בספרים, שבשביל תשובה, מותר להפריז יותר מחומש, אבל בכל זה כפי עוצם ענייתו לא רצה מוהר"ת בשום אופן לקבלם], מחמת הרחמנות אשר עליו מעוצם עניותו. והתחיל רבי מנדיל ז"ל, לבקש ולהתחנן

ממוהר"ת, לרחם עליו בתכלית ההפך, ולזכות אותו בזכות נורא ועצום כזה, עד שעלה על דעת מוהר"ת ז"ל,

שבאמת אין ביכולת לידע באיזה אופן גדול ביותר הרחמנות, עד שקיבלם מאתו. כי כפי שמסר את נפשו כל כך על הנדבה הזאת, שיהיה לו חלק הראשון בבנין הזה, ידע והאמין שזה יהיה אם ירצה ה' יסוד גדול וחזק לזה הבניין, באופן שיהיה ביכולתו לגמרו...

שיחות

(מ' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך) [רבי ישראל החליט לעזוב את

טבריה ולעלות עם משפחתו לירושלים]

... ובירושלים אני באתי לרב שלמה וקסלר החבר שלי, הוא ראה אותי, הוא ברך אותי ואמר לי: "ברוך השם שזכית לבוא לירושלים, תזוהר שיהיה לך אמונה ובטחון לא לעזב את ירושלים. אמונה ובטחון!"

טוב, רב שלמה אמר לי שיהיה לי אמונה ובטחון, אבל כסף ודולארים הוא לא נתן לי, הוא אמר לי: "טוב עשית, אמונה ובטחון", ואני לא היה לי בטחון... אני רציתי לגור על-יד בית-הכנסת ברסלב ברחוב חברון בעיר העתיקה, ליד בית-המקדש, אז היה מערות ויפני כזה... מי יכול לשער מה שהיה!

על-כל-פנים השם יתברך הזמין לי חדר אצל אחד בחצר ליד בית-הכנסת בשכירות, אני שלמתי לו אבל לא היה לי מה לאכל, אז אמרו לי שיש בית-התבשיל של אחד שלא היה לו בניס והוא נתן כסף על המטבח לחלק אכל לעניים, לחם ותבשיל, לא של בשר אבל תבשיל.

נו, לא היה לי מה לאכל, אז אני הלכתי לבית-התבשיל, אבל יש תור, אני לא מיוחד. הלכתי ועמדתי בתור ובאים נשים ומתקוטטים: "קדם אני, קדם אני..." ואני באתי ואני עמדתי בין נשים וראיתי את מלאך המוות, אמרתי: "רבונו של עולם. מה עשיתי, באתי לירושלים לעמדם בין נשים?" על-כל-פנים אמרתי: "מה עושים, אני מְכַרָם לעמדם בתור בין נשים, מה לעשות? אי אפשר לי להיות ככה!"

אז השם יתברך רחם עלי והיה איש זקן אחד שהוא היה שכן על-ידי מהחצר השנייה, הוא היה עני והוא הלך בכל יום לקחת את הלחם והתבשיל, אז פתאום הוא אמר לי: "למה לך ללכת ולעמדם בתור? אני אביא תבשיל בשבילי, אז אתה תיתן לי כלי ואני אביא את הלחם עם הכלי של התבשיל גם בשבילך בכל יום ויום."

הוא, שמעתי את זה... השם יתברך רחם עלי, אני פטרתי את התור.
והוא היה איש תמים והוא אהב אותי, בך אותי, והוא היה לו חיים טובים
מזה המצוה שהוא עושה, הוא היה שמח מאד בזה שהוא מביא לי את הלחם
והתבשיל ואני ראיתי בזה חסד עליון, וברוך השם הבאתי לחם לבית ופטרתי את
התור...

זה מעשה נורא, ככה עבר שתי שנים וחצי. אבל סבלנו, סבלנו מאד, אז היה
לי מחשבות, "אולי אני אחזר לטבריה? אפילו האיש הזה מביא לי את הלחם,
אבל גם-כן נרות של שבת צריכים, וגם-כן חלב..." ככה בטבריה היה כל העל על
האשה, אני היה לי שתי לירות לחדש ובוזה פטרתי הכל. והשתי לירות גם-כן לא
באו בקל, כי אני נסעתי נסיעות לירושלים, למירון, אז אמרו: "איזה בן-ישיבה
זה? הוא עושה תעניות, עושה מצוה, הוא איש כשר אבל הוא לא בן-ישיבה, לא
מגיע לו כסף".

אני באתי לקחת את השתי לירות, אז הגבאי של הישיבה אמר לי: "אתה
החדש הזה היית שלושה ימים בישיבה, עם איזה פנים אתה בא לקבל כסף?"
אבל אף-על-פי-כן בירושלים התחיל מחשבותי: "אולי נחזר לטבריה?
בירושלים כל העל עלי, ושמה בטבריה אני יש לי שתי לירות לחדש", אמרתי:
"לחזר לטבריה!"

וספרתי לרב שלמה: "אני לא יכול לסבול, אני החלטתי לחזר לטבריה".
אז אמר לי רב שלמה: "לא! יהיה לך אמונה ובטחון ולא לעזב את
ירושלים!"

הוא אמר לי בתקף, אבל אני הייתי 'יחם' עם חכמות וחשבותי שרב שלמה
לא כלום, הוא אומר להישאר בירושלים - אבל הוא אין לו דולארים, הוא לא
נותן לי כלום. אז לא שמעתי לרב שלמה והלכתי לטבריה.

בתחילה הלכתי בעצמי לטבריה לבדוק אם יהיו משלמים לי, אולי אין מקום
בישיבה. אחר-כך נסעתי עם כל המשפחה. על-כל-פנים היה נסים שהם החזירו
אותי בשתי לירות, אולי שתי לירות וחצי כבר, אבל הם הסכימו שאני אחזר...
אני קדם הלכתי לבדי ואשתי נשארה עם נחמן, ובזמן שאני הלכתי לטבריה
אשתי ונחמן קבלו דלקת ריאות כזה שאחד מאלף אפשר לצאת מזה. והיה רופא
דוקטור גדול ופרופסור זקן, הוא היה מקבל בירושלים שהוא מלאך, שהוא לא
רופא - רק מלאך, הוא היה 'מחיה מתים'. והיה רוקח בירושלים שהוא היה
נשמה גדולה, היה לו רחמנות על חולים, ואשתי בכתה לפניו: "בעלי הלך
לטבריה והילד הוא חולה כזה..."

אז הרוקח הלך והביא את ה'מלאך' הזה להבן שלי, וברוך השם הבן יצא
מהמחלה. אבל המחלה הייתה חזקה כל-כך שהבן שלי סובל כל ימי חייו
מהנשימה, כן.

ואני חזרתי מטבריה לירושלים לקבל את האשה והילד, ואשתי ספרה לי:
"אתה יודע מה זה היה עם נחמן, הוא כבר היה מת!"

טוב, אני חזרתי לטבריה וראיתי שהדבורים שלו, של רב שלמה, שהוא לא
נתן לי דולארים, רק נתן לי אמונה ובטחון - זה אני הייתי 'יחם' ואני לא קבלתי
את זה, וקבלתי צרות כאלה מהבנים...

אוי, הלוואי הייתי שומע לרב שלמה. אם הייתי גר בירושלים הייתי לאט
לאט עובר לדירה יותר גדולה והילדים היו מתחננים והיו לומדים בישיבות,
אבל אבדתי הכל. ראיתי שאני לא עשיתי טוב, רב שלמה הוא צעק והוא רעד
ואמר לי: "אתה תיתן את הדין, יהיה לך חרטה על זה כל ימי חייך! רק אמונה
ובטחון ורק ירושלים! אל תצא מירושלים לטבריה. רק אמונה ובטחון!"
עד היום אני מתחרט, אני מתחרט על רב שלמה, אני בטלתי אותו, הייתי
חזק בהחלטה שלי, ואמרתי: "אני רוצה שהעל יהיה על האשה, לא עלי. רב
שלמה הוא לא נותן לי כסף, הוא נותן לי אמונה ובטחון". ורב שלמה הוא רעד
וצעק עלי בצעקות כאלה... בכעס, בקפדה: "רק ירושלים! רק ירושלים!"
אמרתי: "מה, הוא נותן לי דולארים? הוא נותן לי כסף? הוא אומר לי רק
אמונה ובטחון", אז לא שמעתי לו והלכתי לטבריה, ועבר עלי מה שעבר בעיני
הילדים...

נו, ספרתי לכם מעשיה יפה, אני לא ספרתי הכל...
נו, אם הייתי בירושלים מי יודע אם הייתם כאן היום, מי יודע אם היינו
עכשיו בבני-ברק! אני עזבתי את הילדים... אז יש לי ילדים אחרים!
והפתק... הפתק היה אחרי שחזרתי מירושלים, אז עוד לא היה הפתק.
הפתק היה אחרי שחזרתי מירושלים לטבריה... (ההמשך יבוא)

עצות ותפילות

צריך להרגיל את עצמו לדבר בינו לבין
קונו באמת גדול, עד שיעורר את לבבו באמת, עד שיתחיל לדבר בחמימות שבלב
דברי-אמת שבלבו בהתעוררות בתשובה, עד שיראה פחיתותו וגדלת הבורא, עד
שיתבייש מאד מלפניו יתברך, כי עד עכשיו השליך חטאתו אחר כתפיו ולא עיין
בהם, ועכשיו כשיודע אותם, אזי נכנס בו בושה גדולה על גדל פשעיו כנגד רב
ושליט, עקרא ושרשא דכל עלמין. ובתחילה הבושה עדיין אינה בפעל על פניו, כי
חטאתו מטמטמין שכלו וידיעתו על-ידי רוח-שטות שבקרבו, על-כן קדם שזוכה
לתשובה שלמה אין לו דעת כל-כך שיתבייש כראוי לו להתבייש לפי עצם פשעיו

ולפי גדלת הבורא יתברך שפשע כנגדו; אבל אחר-כך, כשעושה תשובה ומסיר
ממנו הטיפשות ונתווסף בו שכל, אזי הוא מתבייש ביותר ונתגלה הבושה על
פניו. וזאת הבושה היא בחינת אור התפלין, שהם סימן על דבקות הבורא יתברך,
והוא בחינת קרון אור הפנים, ועל-ידי הבושה הזאת מוחלין לו כל עונותיו
ומדבק את עצמו בעץ החיים (לקוטי עצות - בושה ועזות, ב).

מי שיש בו עזות דסטרא-אחרא ואינו מתבייש מצדיקי-אמת ויראים
וכשרים, בידוע שלא עמדו רגלי אבותיו על הר-סיני, ופוגם בקדשת התפלין, שהם
בחינת עץ-החיים, ומדבק את עצמו באילנא דמותא, ומגרשין אותו מהגן-עדן
ויווד לגיהנום. וכשעושה תשובה ומתבייש על עונותיו, על-ידי-זה מוחלין לו מיד,
ומחזיר לעצמו הדעת והמוחין, ומגרש הרוח-שטות מקרבו, וזוכה לבחינת אור
התפלין, שהם בחינת קרון אור הפנים, בחינת עץ-החיים וכו' כנ"ל (לקוטי עצות
- בושה ועזות, ג).

ותעזרני ברחמיך הרבים שיהיה נמשך עלי בושה גדולה ועצומה מאתך,
ואזכה להתבייש מפניך מאד מאד על רבוי ועצם פשעי ועונותי, כנגד רב ושליט
עקרא ושרשא דכל עלמין, רב ושליט על כלא ולעלא מן כלא ולית לעלא מניה.
ממלא כל עלמין וסובב כל עלמין ובתוך כל עלמין ולית אתר פניו מניה, אשר כל
ברואי מעלה וכל ברואי מטה כולם ירעדון ויפחדון מאימת שמו הגדול והקדוש
יתברך, וְקָלֵם עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ בְּאֵהָבָה בְּאֵימָה וּבִירָאָה וּבפחד גדול מי לא יירא
מפניך מי לא ירעד משמך, ובעוונותי הרבים הרבית לפשע נגדך תתברך, עד אשר
נטמטם לבי כל כך, עד שאיני יכל אפילו להתבייש ממך כראוי, גם בוש לא אבוש
גם הכלים לא אדע, ועתה במה יִכְפְּרו עוֹנוֹתַי הַמְרִיבִים, ובמה ארצה ואפס אותך
ה' אלקי ואלקי אבותי:

חוס וחמל עלי, וחנני מאתך דעה בינה והשכל, באפן שאזכה להתבייש
מפניך מאד על גדל פשעי נגדך, ואזכה לדבר ולפרש כל שיחתי לפניך בהתעוררות
גדול ברשפי שלהבת אש לוהט, מעמק האמת שבלב, וכל דברי יהיו כגחלי אש,
כמו שכתוב, חם לבי בקרבי בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני. ואזכה לעורר לבי
באמת לעבודתך וליראתך ולתורתך, ולדבר תמיד בחמימות שבלב דברי אמת
שבלב. ותזכני לנקדת מבחר ראש האמת, שיהיו כל דברי באמת לאמתו, בתכלית
נקדת האמת שאתה חפץ בו, כמו שכתוב, ראש דברך אמת ולעולם כל משפט
צדקך. ואזכה להרבות בדבורי אמת בכל יום בשלהבת הגבורות דקדשה
בחמימות הלב, עד שאתעורר באמת לעבודתך, וְיִמְשַׁךְ עָלַי בּוֹשָׁה וִירָאָה גְדוּלָה
בכל עת מפניך.

אנא ה', אל תעשה עמי כרע מעללי. חוס ורחם וחמל עלי. וזכני מהרה
לתשובה שלמה לפניך באמת, עד שאזכה שתתגלה הבושה דקדשה בפעל על פני,
ואזכה להתבייש מפניך באמת בבושה גדולה בתכלית הבושה, כאשר ראוי לי
להתבייש מפניך ה' אלקי ואלקי אבותי, רבון כל המעשים אדון כל הנשמות,
אשר גמלתי טובות כאלה בכל עת ובכל שעה וחשבת מרחוק להטיב אחריתי,
ואני גמלתיך הרעה רעות רבות וחטאים ועונות ופשעים ופגמים רבים עצומים
ונוראים בכל עת ובכל יום ממש. מה אומר לפניך יושב מרום, ומה אספר לפניך
שוכן שחקים, הלא כל הנסתרות והנגלות אתה יודע, צור עולמים עורני פדני
וחנני, הצילני והושיעני, באור פניך החייני וקיימני, זכני שיהיה נמשך עלי קדשת
התפלין הקדושים משרשם העליון, ואזכה לחדד שכלי בהתורה הקדושה תמיד,
ואזכה תמיד בכל יום ויום על-ידי הנחת תפלין למחין חדשים ולהכרה חדשה
בהשגת אלקותך וידיעת רוממותך יתברך ויתעלה שמך לעד ולנצח נצחים,
ותמשך עלי בושה גדולה מפניך תמיד, ותהיה יראתך על פני זו הבושה לבלתי
אחטא מעתה ועד עולם. ותאיר עלי באור פניך, ויהיו פני מאירות בקדשה גדולה
על-ידי אור הבושה דקדשה שתמשך עלי ברחמיך ובחסדיך הגדולים, עד שיבושו
וייבהלו מפני כל רואי שיפלו עליהם בושה ויראה גדולה מפני, על-ידי קדשת אור
התפלין שתמשך עלי ברחמיך, ויתוסף להם ידיעה גדולה והכרה חדשה דקדשה
ויראה ובושה גדולה, על-ידי קדשת אור הפנים שתמשך עלי בחמלתך הגדולה.
ויקם בי מקרא שכתוב, וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך
(לקוטי תפילות - מתוך תפילה לח).

(ספר אבי הנחל - חלק ב - מכתב נו)

מכתב

לבי יקירי, הכוסף ובוער כלבת אש אל הצדיק האמת
המחזק ומאמץ נפש הישראלי ומגלה כל הטוב שנמצא בו עדיין גם בעצם שפלותו
ושחרותו, בתוך עמק החושך של רבוי הרע החופה עליו, ומאיר בו התנוצצות
אלקות יתברך עד שיזכה גם הגרוע שבגרועים למצא עצה ותחבולה ודרך ושביל
ונתיב לשוב לה' יתברך מכל מקום שהוא, אשרי חלקך. כתיבה וחתימה טובה
לחיים טובים וארְכִיכֵם.

כל דבור ודבור שיצא מפי רבנו הנורא ז"ל, נחל נובע, עולים עד אין סוף
ויוורדים עד אין תכלית להרים ולהגביה גם כל הרחוקים שנתרחקו וירדו לגמרי
מהתורה עד שאין ירידה למטה מזו, גם עליהם הגיעו רחמינו בדור הזה לעוררם
ולהקיצם ולשמחם. אשרינו, אשרי אוזנינו ואשרי עינינו ולבנו שראינו ושמענו
והבנו כל זה, כי עדיין יש גם לנו כל טוב אמתי ונצחי בזה ובבא...

12/18

בקשו את העלון שלכם בכתובת: SHABAT.BRESLEV@gmail.com